

Slutredovisning av projektet Ökad konkurrenskraft hos svenska RAS-odlare genom energieffektivisering och förnybar Energi för främjande av svenskt vattenbruk 2017

– Beskriv vilka aktiviteter ni haft under projektet

Vi har gjort tittat på 7 av Sveriges RAS-odlingar i olika omfattning: De som finns med i rapporten är Ljusterö Lax och Gös AB, Scandinavian Silvereel AB, Ekofisk AB, Stadsjord, Peckas Naturodlingar AB, Arctic Roe of Scandinavia AB och Kedjeåsens Fiskodling HB. Vi har tagit fram fyra förslag på solenergilösningar och övergripande gått igenom besökta anläggningars energianvändning. Då anläggningarna hade väldigt varierande förutsättningar valde vi att gå in i mer detalj på en av anläggningarna (Ljusterö Lax och Gös) för att sen använda dessa resultat för att dra mer generella slutsatser och göra anläggningsneutrala resonemang. Resultatet är inte bara intressant för befintliga anläggningar utan kan också användas för nya och kommande intressenter. Se separat rapport för mer detaljer.

Vi har engagerat olika kommersiell och teknisk kompetens för att belysa de olika aspekterna av energianvändningen och hur förbättringar och förnybar energi kan användas rent kommersiellt. Vi har besökt två konferenser (AQUA NOR i Trondheim) och NordicRAS i Ålborg för att göra en benchmark internationellt kring energianvändning i RAS-odlingar och för att försöka förstå state-of-the-art. En kortare summering av detta finns också beskrivit i rapporten

– Beskriv hur ni uppfyllt projektets mål och syfte enligt projektansökan

Det stod klart att många inte tittat på energifrågan och att vi öppnade upp en ny dimension och nya tankebanor med våra platsbesök. Vi har hos många identifierat stor energieffektiviseringspotential (uppskattningsvis ca 20-30 % i snitt) och även tagit fram förslag på hur de kan implementera solenergi i sina anläggningar. Vi har också skrivit rapporten så att den skall vara användbar för nya och kommande intressenter (fiskodlare, investerare m.fl.), ambitionen har varit att man inte skall behöva vara energiexperter för att kunna ta till sig budskapet även om vi har med en hel del detaljer. Energianvändningen är definitivt en viktigt av aspekt av RAS-odling men är hittills en relativt outnyttjad potential i befintliga anläggningar i Sverige. Med denna studie har vi visat på stora möjligheter till förbättringar och tagit fram ett första enkelt verktyg som kan fungera som mall och inspiration för andra.

– Beskriv hur resultaten främjar svenskt vattenbruk, specifikt den målgrupp ni identifierat i projektansökan

För RAS-odlingar kommer den största miljöpåverkan (enligt handlingsplanen) från byggnation och energiåtgång. Detta arbete var en ögonöppnare för många av de RAS-odlare vi besökte och vi identifierade potential till energieffektivisering vilket sänker driftkostnaderna och därmed stärker konkurrenskraften. Tre av fem anläggningar hade också bra förutsättningar för lokalt producerad solenergi. Genom att ta sig an energifrågan och producera fisk med hjälp av 100 % förnybar el skapar

vi också möjligheter för en mer konkurrenskraftig produkt som konsumenterna efterfrågar. Se rapporten för mer detaljer.

Vi har också sannolikt bidragit till stärkt kontakt mellan dessa aktörer och identifierat vissa samordningsmöjligheter vilket bör gynna hela branschen.

- **Beskriv på vilket sätt ni kommunicerat eller kommer kommunicera resultaten**

En del av rapporten är redan kommunicerad genom de platsbesöken och de diskussioner och slutsatser som kunde dras där och då på plats. Rapporten kommer att spridas till samtliga odlare vi har haft kontakt med och som vi känner till. Dessutom kommer vi publicera den på deltagande organisationers hemsida och förhoppningsvis även på jordbruksverkets hemsida. Vi kommer även följa upp med de odlare vi besökt för att om möjligt hjälpa till att implementera några av den förbättringspotential som identifierats.

Vi är måna om att det skall bli en bra rapport och att den skall vara lätt att ta till sig. Vi kommer därför att jobba in eventuella kommentarer från jordbruksverket och sen göra en professionell layout av rapporten när den är helt klar innan vi sprider den vidare.

- **I det fall projektet inte fortlöpt enligt projektansökan, beskriv varför och hur ni valt att arbeta trots motgång**

Projektet har löpt på bra. Då frågeställningarna visade sig vara relativt nya har vi anpassat vår rapport därefter. Det gjorde dock bara att studien kändes ännu mer angelägen.

- **Beskriv hur resultaten kan användas i framtida projekt/ processer/ arbete inom svenskt vattenbruk**

Vi är nöjda med resultatet då energianvändningen är en viktigt och stor del av en RAS-odling, vår rapport kopplar samman energieffektivisering, förnybar energi och hur det kan gynna både driftkostnader men även stärka konkurrenskraften genom de positiva effekter det ger för varumärket eller produkten. Det är något som bör kunna gynna nuvarande så väl som framtida projekt inom vattenbruk.

Redovisningen ska vara inskickad senast den 6 december till vattenbrukskansliet@svensktvattenbruk.se.

Har du frågor angående slutredovisningen, hör av dig till Veronica Andrén eller Frida Solstorm.
Veronica.andren@jordbruksverket.se
Frida.solstorm@jordbruksverket.se

Vänlig hälsning

Veronica och Frida